

УДК 37.018.26

Т. Ю. Білошицька,
кандидат педагогічних наук, викладач
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
beltyu@ukr.net
ORCID: 0000-0001-7985-341H

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕСІДИ НА ЗАСАДАХ ДІАЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК БАЗОВИЙ МЕТОД ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Статтю присвячено дослідженню діалогічної взаємодії як базового методу педагогічного консультування. Розкрито гуманістичну сутність діалогу. У статті представлено теоретичний аналіз, визначення сутності та взаємозв'язку понять "спілкування" й "комунікація". Визначено основні ознаки діалогічного педагогічного спілкування. Перераховано методичні прийоми розвитку відносин особистості, які можна застосовувати у педагогічному консультуванні.

Ключові слова: *бесіда, діалогічна взаємодія, педагогічне консультування, спілкування, комунікація.*

Постановка проблеми. У зв'язку з підвищенням якості освітніх послуг, інтенсифікацією інформаційних процесів, входженням людства в еру інформаційної цивілізації, суспільство потребує кваліфікованого, добре підготовленого педагога, здатного реагувати на динамічні зміни, аналізувати інформацію та супроводжувати учнів у складному навчально-виховному процесі. Нині вчитель перестає бути головним джерелом знань, його основною функцією є організація, стимулювання та координація всіх виховних впливів у класі, що значно підвищує вимоги до організації навчально-виховного процесу.

Враховуючи принцип гуманізації освіти як один із основних серед принципів перебудови сучасної освіти в Україні, доцільно зауважити, що саме діалог має сприяти підвищенню результативності навчально-виховного процесу. За умов організації консультативної бесіди у системі освіти, вважаємо за доцільне проводити її на засадах діалогічної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень. Як філософський термін, "діалог" почав вживатися з появою теоретичних робіт представників "філософії діалогу" М. Бубера, М. М. Бахтіна, Е. Левінаса. У 70-і роки В. С. Біблер розробив філософську концепцію діалогу культур. У радянські часи до "діалогічного" підходу апелювали Г. Батищев, М. Каган та ін. Важливі положення містять також праці сучасних російських та вітчизняних учених Т. Н. Колокольцевої, М. Раца, Л. Д. Владиченко, К. П. Гарнага, Н. І. Гринчишин, О. П. Котовської, Л. В. Озадовської та ін.

Метою статті є дослідження діалогічної взаємодії як базового методу педагогічного консультування.

Виклад основного матеріалу. З точки зору сучасної науки, діалог – це: 1) розмова, низка висловлювань двох або більше осіб на певну тему; 2) у переносному значенні – вільний обмін думками, переговори [1: 233].

Вихідна ідея діалогічного підходу полягає в тому, що, за словами М. Бубера, на початку всього – відносини, і ці відносини розуміються як діалогічні [2]. Сутність будь-якого діалогу гуманістична, оскільки діалог передбачає унікальність суб'єктів та їхню принципову рівність, варіативність поглядів кожного, орієнтацію кожного суб'єкта на сприйняття, розуміння та активну інтерпретацію точок зору іншими суб'єктами.

Значний внесок у розвиток "філософії діалогу" зробив М. Бахтін. За М. Бахтіним діалог, діалогічні відносини – явище більш широке, ніж відносини між репліками композиційно вираженого діалогу, це – майже універсальне явище, що пронизує всю людську мову і всі відносини і прояви людського життя, взагалі все, що має сенс і значення [3: 71].

Діалог у тлумаченні М. М. Бахтіна стає ключем до вивчення культури, фактором, що розширює свідомість людини, визначає спрямованість його духовних пошуків і характеризує людське мислення та пізнання. Це зумовило вибір такого поняття, як "діалогізм свідомості", що можна розуміти як форму внутрішнього діалогу, коли суб'єкт навчально-виховного простору аналізує інформацію, отриману в ході в процесі навчання, виховання, консультування, і синтезує своє бачення та розуміння проблеми.

В. С. Біблер створив концепцію шкільної освіти і педагогічну технологію "Школа діалогу культур" [4]. Найголовніше завдання школи діалогу культур не просто передача знань, залучення до культури, формування певного бачення світу, а й розвиток і збереження особистісної логіки, творчої уяви учня та учителя. Цей діалог досягає мети лише тоді, коли зіткнення різних точок зору, суперечки і єдність поглядів, думок, оцінок постійно спираються на внутрішній діалог особистості. Ці два види діалогу і є джерелом творчого саморозвитку особистості.

Зміст освіти у "Школі діалогу культур" передбачає зовсім інші, порівняно з традиційними, педагогічні принципи. Особливо це стосується позиції вчителя, який не виступає "транслятором" знань і не розв'язує проблеми дітей, а вступає в діалог з ними, під час якого дитина виявляє свою неповторну й відповідальну позицію. Цей принцип є провідним у педагогічному консультуванні, оскільки дитина завдяки властивим

лише її особливостям мислення та способом бачення світу реалізує власну програму вирішення проблем. У діалозі з консультантом дитина стверджує свою позицію, формує своє "Я" шляхом засвоєння сучасної культури як відродження попередніх культур. Результатом спільного творчого пошуку є нові почуття, ідеї, взаємини.

Дослідження діалогічної взаємодії як методу педагогічного консультування вимагає аналізу категорії "взаємодія" з метою уточнення її змісту. У широкому розумінні міжособистісна взаємодія представляє вербальний або невербальний особистісний контакт, що призводить до взаємної зміни поведінки, діяльності, стосунків, установок; у вузькому – систему взаємозумовлених індивідуальних дій, за якої поведінка кожного з учасників є одночасно і стимулом, і реакцією на поведінку інших.

О. О. Бодальов, М. С. Каган, Б. Ф. Ломов, В. М. М'ясищев, М. М. Обозов та ін. ототожнюють міжособистісну взаємодію із спілкуванням, яке визначається як процес, вид або форма взаємодії. О. О. Бодальов зазначає, що спілкування завжди є взаємодією, при якій люди пізнають один одного, встановлюють взаємини, обирають певний тип поведінки. Воно може бути самостійним видом діяльності, але в більшості випадків міжособистісне спілкування переплетено з діяльністю і є умовою її виконання [5].

Крім того, існують різні погляди на співвідношення понять "спілкування" й "комунікація". Г. М. Андрєєва, Б. Д. Паригін, А. В. Петровський, Л. Д. Столяренко, М. Г. Ярошевський та ін. вважають, що спілкування є поняттям значно ширшим, ніж комунікація, оскільки розглядають комунікацію як елемент спілкування. Найбільш поширеною є трикомпонентна структура спілкування, в якій виділяють перцептивну (процес сприйняття, пізнання та взаєморозуміння), комунікативну (обмін інформацією) та інтерактивну (організація взаємодії) сторони.

М. С. Каган та О. М. Еткінд розглянули спільні та відмінні риси взаємодії, комунікації та спілкування. За вихідний критерій вчені взяли ставлення учасників міжсуб'єктної взаємодії один до одного як до цілі або до засобу задоволення власних потреб і виділили основні типи суб'єкт-суб'єктних взаємодій: спілкування (мета-мета), обслуговування (засіб-мета), управління (мета-засіб), комунікація (засіб-засіб) [6].

О. Б. Старовойтенко розглядає взаємодію як єдність кількох складових: 1) її змісту; 2) ситуації, що розвиває; 3) процесу взаємодії; 4) методів; 5) внутрішньоособистісних умов і готовності до взаємодії; 6) результатів взаємодії як внутрішньо особистісного перетворення [7: 35].

Гармонічна розвиваюча взаємодія у педагогічному консультуванні передбачає:

- діяльність консультанта, спрямовану на проектування середовища навчально-виховного процесу; прогноз його руху та перетворень;
- організацію консультантом зустрічі особистості з формуючими обставинами; забезпечення прийняття особистістю цих обставин, входження в них;
- спільну діяльність консультанта та суб'єкта педагогічного консультування та навчання суб'єкта навчально-виховної діяльності усвідомленій роботі з розвиваючими методами, методиками, методичними прийомами;
- створення умов для свідомого прояву особистістю у своїх діях, вчинках і їхніх результатах відносин;
- усвідомлення, відкриття особистістю відносин як власних внутрішніх якостей, власного "я"; осмислення об'єктивної логіки розвитку своїх відносин;
- творчий пошук педагогом, як консультантом, і його партнером шляхів удосконалювання розвиваючої ситуації, обставин, змісту розвиваючої взаємодії;
- зміна консультантом свого дослідницького підходу під впливом нових, більш складних умов;
- вихід, прорив особистості за межі даної розвиваючої ситуації, становлення внутрішньоособистісних передумов для розвитку відносин на більш високому рівні.

О. Б. Старовойтенко перераховує методичні прийоми розвитку відносин особистості, які можна застосовувати у педагогічному консультуванні:

- організація активної роботи особистості зі спеціальною літературою, психологічними словниками, діагностичними опитувальниками з метою формування психологічного категоріального апарату оцінки, пізнання інших, самопізнання і самооцінки;
- завдання самостійно, творчо побудувати ідеальні і реальні узагальнені моделі своїх відносин до життя;
- демонстрація, показ і обговорення з особистістю відносин, учинків, дій інших людей у визначених соціально значимих розвиваючих ситуаціях;
- завдання змодельовати, спрогнозувати свої відносини і дії в цих ситуаціях;
- завдання включитися в якості активного суб'єкта в реально побудовану критичну розвиваючу ситуацію;
- завдання діяти певним чином, у співпраці з іншими людьми в критичній ситуації;
- прийом аналізу відносин, дій, вчинків інших людей, включених у розвиваючу ситуацію;

- прийом визначення й оцінки суб'єктом ставлення інших людей до його вчинків і дій у розвиваючій ситуації;
- прийом аналізу своїх відносин і дій у розвиваючій ситуації з наступним гіпотетичним висновком про виявлені якості "я";
- прийом самодослідження;
- прийом творчого моделювання індивідом конкретних життєвих ситуацій вільної і повноцінної реалізації своїх відносин і т.д. [7: 38].

Діалогічна взаємодія у педагогічному консультуванні передбачає узгодженість суб'єктів контакту. Результатом консультування внаслідок набуття нового досвіду, поглибленого самопізнання й самовдосконалення є зміни особистості і поведінки педагога як консультанта, перебудова форм, методів впливу на суб'єктів навчально-виховного простору. Діалогічність взаємодії у педагогічному консультуванні дозволяє формувати творчу особистість дитини, розвивати її ініціативність, самостійність, демократизм, вміння конструктивно спілкуватись з іншими, критично мислити, приймати продумані рішення.

Поняття діалогічної взаємодії акцентує увагу на знятті бар'єрів у педагогічному спілкуванні. Поняття "діалогічна взаємодія" містить ще одну важливу рису: знання, отримані в процесі діалогу суб'єктів навчально-виховного простору, не є кінцевою метою для обох сторін, а стають особливим моментом їх активності, що дозволяє вийти за межі набутого досвіду. Отже, спільний пошук вирішення проблеми в процесі педагогічного консультування є засобом інтелектуального розвитку суб'єктів діалогу.

Діалогічне педагогічне спілкування – це тип професійного спілкування, що відповідає критеріям діалогу, забезпечуючи суб'єкт-суб'єктний принцип взаємодії педагога як консультанта та партнера.

Основними ознаками діалогічного педагогічного спілкування є:

1. Визнання рівності особистісних позицій, відкритість і довіра партнерів;
2. Домінанта педагога на співрозмовникові і взаємовплив поглядів;
3. Модальність висловлювання і персоніфікація повідомлення;
4. Поліфонія взаємодії і надання вчителем розвиваючої допомоги;
5. Двоплановість позиції педагога у спілкуванні [8: 205].

Необхідною умовою діалогічної взаємодії є апробована Ш. О. Амонашвілі в "педагогіці співробітництва" [9] орієнтація вчителя на учня як на рівного собі учасника спілкування. Обмін цінностями в процесі педагогічної взаємодії здебільшого асиметричний, нерівнозначний, обмежений певними нормами, якими визначається її напрям: один виступає як донор, а інший – реципієнт. Вчитель віддає, учень – приймає. Проте у діалогічній взаємодії цей процес поєднує ознаки асиметричності та симетричності, коли партнери стають рівними як вільні, унікальні і цінні один для одного суб'єкти. Результатом процесу діалогічної педагогічної взаємодії повинна стати духовна спільність вихователя і вихованця.

Особливістю діалогічної взаємодії є те, що в процесі педагогічного консультування консультант розуміє не лише учня чи колегу, але й себе, тобто своє ставлення до учня, навколишнього світу, до себе самого. Реальний діалог в процесі консультування створює для учня різні можливості щодо розв'язання питання, яке розглядається. Головним є те, що відбувається спільне обговорення і пошук шляхів поставленої проблеми, тобто розв'язання її здійснюється не за допомогою вчителя, а в спільній інтелектуальній взаємодії. Отже, педагог, який спрямований на діалог з учнями, шукає оптимальний зміст діяльності через діалог з учасниками консультативного процесу.

Важливим фактором організації діалогічної взаємодії є вміння консультанта навчитися встановлювати контакти, налагоджувати "продуктивну комунікацію", яка базується на взаємній повазі та довірі. Мова йдеться про належні вміння діалогічної взаємодії, знання "технік спілкування", майстерне володіння прийомами та засобами, тактовне та доцільне їх використання у консультативному процесі. Важливими є уміння консультанта співпрацювати, оскільки вони є, на наш погляд, важливими для успішної організації діалогічної взаємодії. Співпраця консультанта з суб'єктами навчально-виховного простору включає в себе наступні вміння: взаємодіяти з будь-яким співрозмовником; надавати допомогу учням у групі (з батьками, вчителями) в процесі розв'язання певної задачі; знаходити і коригувати помилки інших. Консультант повинен виправляти помилки таким чином, щоб не принижувати особистість учня, не викликати у нього бажання уникати взаємодії з вчителями чи батьками.

Не можна розраховувати на стихійну появу ситуації діалогічної взаємодії під час консультації. На перших етапах необхідно спеціально організовувати такі ситуації, тобто вміти ініціювати взаємодію, вести дискусію, відстоювати свою думку, знаходити компроміс, здійснювати самопрезентацію.

Т. С. Розумна наголошує, що слід враховувати обставини, які перешкоджають виникненню діалогу:

- можна розмовляти однією мовою, не розуміючи один одного;
- є люди, з якими діалог в принципі не є можливим:

1) одні із самого початку запрограмовані на суперечку, атаку (при неіснуючому ворогу), не бачать і не чують іншої людини, завжди розмовляють про своє і не звертають уваги на думки інших;

2) інші мають свідомість, яка скута страхом, вони бояться зазірнути в себе [10: 284].

Для педагогічного консультування доцільною є технологія проблемного навчання, яка передбачає створення проблемних ситуацій з метою розвитку пізнавальної діяльності учнів. Виявити проблему можна через постановку проблемного питання, надання альтернативного судження, зіткнення протиріч тощо. Під час такої консультації має зберігатися рівність позицій консультанта та партнера: вони обидва повинні шукати шляхи вирішення проблеми.

Технологія імітаційно-ігрового консультування передбачає використання дидактичних, рольових, ділових та інших ігор, системи тренінгів тощо. У процесі такого консультування партнер вчиться самостійно мислити, діяти, вести бесіду, адаптуватися в групі, розуміти мотиви й інтереси інших учасників гри, самостійно приймати рішення та взаємодіяти з іншими.

Для конструктивного діалогу потрібна якась спільна ідейна база, котра із самого початку об'єднує партнерів, інакше вони просто не зрозуміють один одного.

Засадами методу діалогічної взаємодії є:

- прилучення суб'єкта навчально-виховної діяльності не просто до систематизованих результатів людського пізнання, а до процесу цього пізнання, який розгортається як неперервний діалог;

- цілковита повага партнерів педагогічного консультування, визнання ними того, що істина (не враховуючи банальних випадків) не дана із зовні готовою і що кожен здатний зробити внесок в її досягнення, виховання в учнів не просто прагнення пізнати істину, але, разом з тим, осмислення її діалогічності, того, що шлях до неї лежить через спір, через зіставлення позицій партнерів і, на цій базі, уточнення, перетворення і все більшу конкретизацію цих позицій, причому така конкретизація, поглиблюючи розуміння істини, одночасно веде до усвідомлення обмеженості кожного розуміння;

- формування, у зв'язку з цим, потреби не просто у співрозмовнику, а в опоненті, який потрібний суб'єктові саме через свою відмінність від нього.

Для педагога, як консультанта, рекомендується ряд прийомів інструментально-прикладного характеру, які дозволяють йому побудувати консультування суб'єкта навчально-виховної діяльності до подальшого обговорення і осмислення проблем, які йому необхідно вирішити:

1. Структуровані висловлювання, які передують бесіді і вводять її в певні межі ("обговоривши цю проблему, ми зможемо знайти її рішення, яке б задовольнило нас обох", "Чому б тобі (Вам) не висловити свою точку зору?" і т.д.).

2. Прямі запитання ("Я не певен, що зрозумів тебе правильно", "Ти міг би навести конкретний приклад?", "Що ти маєш на увазі, коли стверджуєш, що він дивний?" і т.д.).

3. Мінімальні підбадьорювання продовжувати розмову ("Ось як?", "І що далі" і т.д.).

4. Підведення суб'єкта до вибору теми розмови та її обговорення ("Про що буде наша сьогоднішня розмова?", "Ти вважаєш, що проблема саме в цьому?" і т.д.).

Необхідно враховувати фактори, які заважають наданню педагогом-консультантом допомоги іншим людям:

1. Більшість із нас любить давати поради. Це наповнює нас "значимістю", "мудрістю". При цьому виникає небезпека задоволення власних потреб, а не потреб тих, з ким ми маємо справу.

2. Ми часто сперечаємось або перекоуємо, якщо хтось із партнерів займає протидіючу позицію або позицію оборони. Замість того, щоб вияснити чому він (вона) поводить себе подібним чином, ми бажаємо, щоб наша порада була прийнята і драгуємось, коли хтось не зважає на нашу мудрість.

3. Завжди існує небезпека зайвої похвали. Головне, щоб інші люди були впевнені у тому, що ви вислухате і зрозумієте, а не обов'язково похвалите.

4. Відмова іншій людині у праві переживати певні почуття:

"Ти ж насправді так не думаєш", "Подібні проблеми існують у кожного".

5. Бажання "зламати" захисні механізми психіки іншої людини. Вони існують з певної причини. І поки вам не відома природа і мета захисту, ви маєте ставитись до нього з повагою.

6. Ні в якому разі не грати роль психоаналітика.

7. Не ототожнювати проблему з людиною. Це надзвичайно прив'язує її до того, що вона говорить і гальмує її подальше зростання.

Висновки. Отже, ефективне педагогічне консультування базується на принципах діалогу. Це неконфронтаційний спосіб взаємодії між учасниками консультування, який орієнтується на інтелектуально-оцінне дискусійне обговорення нагальних педагогічних проблем, їх спільне рішення, у результаті якого відбувається особистісне та професійне зростання, розвиток та самовдосконалення суб'єктів взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тис. слів і словосполучень / уклали: О. І. Скопенко, Т. В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006. – 789 с.
2. Бубер М. Два образа веры / Мартин Бубер; пер с нем. – М.: Республика, 1995. – 464 с.

3. Бех І.Д. Готовність педагога до інноваційної виховної діяльності / І. Д. Бех // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти : педагогічна майстерність, творчість, технології : [зб. наук. праць] / За заг. ред. Н. Г. Нічкало. – Харків : НТУ "ХПІ", 2007. – С. 41–50.
4. Школа диалога культур : Идеи. Опыт. Проблемы / Под общ. ред. В. С. Библера. – Кемерово : АЛЕФ, 1993. – 347 с.
5. Бодалев А. А. Психология общения / Алексей Александрович Бодалев. – М. : Институт практической психологии, 1996. – 256 с.
6. Каган М. С. Общение как ценность и как творчество / М. С. Каган, Эткинд А. М. // Вопросы психологии. – 1988. – № 4. – С. 25–34.
7. Старовойтенко Е. Б. Жизненные отношения личности : модели психологического развития / Е. Б. Старовойтенко. – К. : Либідь, 1992. – 216 с.
8. Педагогічна майстерність : [підручник] / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
9. Амонашвили Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества : книга для учителя / Ш. А. Амонашвили. – К. : "Освіта", 1991. – 111 с.
10. Розумна Т. С. Діалог як форма інтерактивної взаємодії / Т. С. Розумна // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя. – 2010. – Вип. 60. – С. 280–285.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Suchasnyi slovnuk inshomovnykh sliv: blyz'ko 20 tys. sliv i slovospolychen' [Modern Dictionary of Foreign Words : about 20 Thousand Words and Word-Combinations] / uklaly : O. I. Skopenko, T. V. Tymbaliuk. – K. : 2006. – 789 s.
2. Buber M. Dva obraza veru [Two Types Of Faith] / Matin Buber ; per. s nem. – M. : Respublika, 1995. – 464 s.
3. Bekh I. D. Hotovnist' pedagoga do innovatsiinoi vykhovnoi diial'nosti [The Teacher's Readiness for Innovate Educational Activity] / I. D. Bekh // Teoretychni ta metodychni zasady rozvytku pedagogichnoi osvitu : pedagogichna maisternist', tvorchist', tekhnologii [Theoretical and Methodological Foundations of Pedagogical Education Development : Pedagogical Mastery, Creativity, Technology] : [zb. nauk. prats'] / Za zag. red. N. G. Nyckalo. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2007. – S. 41–50.
4. Shkola dialoga kul'tur : Idei. Opyt. Problemy [School of the Dialogue of Cultures : Ideas. Experience. Problems] / Pod obsch. red. V. S. Biblera. – Kemerovo : ALEF, 1993. – 347 s.
5. Bodalev A. A. Psikhologia obschenia [Psychology of Communication] / Aleksei Aleksandrovich Bodaliiov. – M. : Institut prakticheskoi psikhologii, 1996. – 256 s.
6. Kagan M.S., Etkind A.M. Obschenie kak tsennost' i kak tvorchestvo [Communication as a Value and Creativity] / M. S. Kagan, A. M. Etkind // Voprosu psikhologii [Questions of Psychology]. – 1988. – № 4. – С. 25–34.
7. Starovoitenko E. B. Zhiznennyye otnosheniya lichnosti : modeli psikhologicheskogo razvitiya [Life Relations of a Person : Psychological Development Models] / E. B. Starovoitenko. – K. : Lybid, 1992. – 216 s.
8. Pedagogichna maisternist' [Pedagogical Mastery] : [pidruchyky] / I. A. Zaziun, L. V. Kramuschenko, I. F. Kryvonos ta in. ; za red. I. A. Zaziuna. – K. : Vyscha shkola., 1997. – 349 s.
9. Amonashvili Sh. A. Psikhologicheskie osnovy pedagogiki sotrudnichestva : kniga dlia uchitelia [Psychological Foundations of Cooperation Pedagogy : a Book for Teachers]. – K. : "Osvita", 1991. – 111 s.
10. Rozumna T. S. Dialog yak phorma interaktyvnoi vziaemodii [Dialogue as a Form of Interactive Cooperation] / T. S. Rozumna // Pedagogika i psikhologia formuvannia tvorchoi osobystosti : problemy i poshuky [Pedagogy and Psychology of a Creative Person Formation : Problems and Searches] : [zb. nauk. prats']. – Zaporizzia. – 2010. – Vyp. 60. – S. 280–285.

Белошицкая Т. Ю. Организация беседы на основе диалогического взаимодействия как базовый метод педагогического консультирования.

Статья посвящена исследованию диалогического взаимодействия как базового метода педагогического консультирования. Раскрыта гуманистическая сущность диалога. В статье представлены теоретический анализ, определение сущности и взаимосвязи понятий "общение" и "коммуникация". Определены основные признаки диалогического педагогического общения. Перечислены методические приемы развития отношений личности, которые можно применять в педагогическом консультировании.

Ключевые слова: *беседа, диалогическое взаимодействие, педагогическое консультирование, общение, коммуникация.*

Biloshytska T. Yu. Organization of Conversation on the Basis of Dialogic Interaction as the Basic Method of Pedagogical Counseling.

The article is devoted to the study of dialogic interaction as the basic method of pedagogical counseling. It is proved that the dialogue itself increases the effectiveness of the educational process. The humanistic essence of the dialogue is revealed. The Bibler's concept of school education and pedagogical technology "School of the Dialogue of Cultures" is analyzed. The main task of this concept is not just the transfer of knowledge,

involvement into the culture and the formation of a certain belief system, but also the development and preservation of personal logic, creative imagination of a student and a consultant. The article presents a theoretical analysis, definition of the essence and interconnection of the concepts of "interaction" and "communication". Some scientists identify these concepts; others consider communication as an element of interpersonal interaction. The methods of developing personal relationships that can be used in pedagogical counseling are listed. Equality, mutual influence of opinions, modality of statements and personification of messages are specified as the main features of dialogic pedagogical communication. It is proved that an important factor in organizing dialogic interaction is the ability of a consultant to establish contacts and "productive communication" based on mutual respect and trust. The principles of the dialogic interaction method are given. The methodical techniques of the development of personality relationships that can be used in pedagogical counseling are listed. The prospects for further scientific research are outlined.

Key words: *conversation, dialogic interaction, pedagogical counseling, interaction, communication.*